

Етимологія крові

Автор:

Анна Багряна

Етимологія крові

Анна Багряна

Вирушаючи у коротку мандрівку колоритним гуцульським краєм, Ярослава аж ніяк не здогадується, куди і до кого зрештою приведе ця подорож. Розкручуючи заплутаний клубок власних почуттів, Ярکا несподівано натрапляє на слід родинної таємниці, що здавна розпалювала її цікавість. У своїх напівдетективних, напівмістичних пошуках дівчина відкриває для себе кармічний зв'язок поколінь, усім своїм еством пізнає пам'ять крові, незримо закодовану в кожному з нас. Ця історія людських пристрастей, вишукано написана Анною Багряною, припадає до смаку справжнім літературним гурманам. У 2008 році рукопис роману «Етимологія крові» (перша назва «За Габією або Всупереч забобонам») став лауреатом одразу трьох престижних премій: конкурсу романів, кіносценаріїв та п'єс «Коронація слова» (III місце), «Смолоскип» (II місце), а також був відзначений Міжнародною україно-німецькою премією ім. О. Гончара. У тому ж році був виданий у київському видавництві «Факт».

Анна Багряна

Етимологія крові

Роман

Видання друге (змінене й доповнене)

перейдеш битий шлях убрід

і залишиш тінь

потойбіч

всупереч

забобонам

я зупинене серце до ніг жбурляю

тобі

як собаці жбурляють

шматок від крові солоний

обома руками

схопи і не відпускай

як невічний свій день

як останній свій шанс

як жінку

над прозорістю часу

прозрієш хоч ти

нехай

бодай на одну хвилинку

перейдеш – іще б пак -

найрозбитіший в небі шлях

найжертівнішу зірку пригорнеш

до моїх вікон

я кричатиму

так

як кричить від болю земля

вивергаючи чоловіка

перейдуть і ті інші

але ж вони крадькома

не покажуть облич

їхні очі змішаються з пилом

у розгорненій книзі

стількох сторінок нема

на тутешній землі

такі

глибокі могили

[фрагменти мого життя]

Страхолісся

Майже щоночі мені сняться однаково химерні сни – зі знайомими обличчями та іменами. З весільними квітами та кров'ю землі. З обрієм, до якого можна дійти. Від таких сновидінь притлумлюється дійсність, адже вони видаються реальнішими за саме життя...

Я народилася 26 квітня 1978 року в містечку Іванкові, за вісімдесят кілометрів від Києва.

Спершу ми з батьками мешкали у Страхоліссі. Біля моря. Велике, таємниче і страшне – Київське море. Але я любила його, хоча б за те, що воно у нашому селі. Влітку ми в ньому купалися. Взимку, коли замерзала вода, каталися на ковзанах та санчатах.

Коли мені виповнилося сім років, я отримала в дарунок від мами величезний набір фломастерів. До малювання ніколи не мала охоти. Проте, фломастери годилися мені в іншій, вельми цікавій, справі. За допомогою того модного (на той час) канцелярського приладдя можна було сміливо передавати усілякі знайомі і незнайомі слова. Багато слів. Різнобарвних, яскравих. Світлих і темних. Писала їх на папері, шпалерах, тюлі, паркані... Моїй радості не було меж. Це нагадувало чари: літери, які самі по собі не мають жодного значення, складаються в ряд і починають раптом щось означати. І ти можеш передавати літерами все, про що думаєш. Або чого не можеш вимовити вголос.

Того ж самого року в моєму житті сталося ще декілька важливих подій.

Влітку батьки повезли мене до Криму – на Чорне море. І саме там я пережила своє перше дитяче розчарування. Адже виявилось, що вода у справжньому морі –

завжди солоні і важкі. А хвилі – великі і шумні. Справжнє море – воно пахне дельфінами і казковими мушлями, воно завжди – без того берега. Я довго плакала, коли дізналася, що моє рідне Київське море – рукотворне, тобто це взагалі ніяке не море, просто так називається. Почала потай ненавидіти його...

Восени я пішла до страхоліської школи.

Після занять бігала до лісу. Ліс, на відміну від моря, був справжнім. Мама завжди лаяла мене за те, що я не заходжу після школи додому й не перевдягаюся. Майже кожного вечора вона мусила відпорювати від форми бруднючі (чорнило з чорноземом) манжети і пришивати нові. При тому торочила, що ніколи більше не пустить мене до лісу. Але величезна торба, наповнена пахучими грибами таки пом'якшувала дещо неньчині суворі вердикти, і наступного дня, після школи, я повторювала свої лісові подвиги. Зі мною завжди були три вірні подружки – Сонька, Віка і Санька. Іноді за нами валасалися хвостиками інші однокласники, а я не любила, коли у лісі було надто гамірно.

Третину назбираного добра завжди відносила бабі Галі, маминій мамі, яка жила через десять хат по нашій вулиці. І доки не зачинало смеркати, я слухала її оповідки про життя, про ліс, про Страхолісся, про те, як робили Київське море і заливали цілі довколишні села – з хатами, церквами, школами і цвинтарями... Я уявляла все це, і мені ставало моторошно. Я ще більше ненавиділа наше море – море штучне, море-вбивцю.

Бабуся Галя народилася у Страхоліссі і, хоч не вешталася ніколи по чужих світах, проте багато всього пережила й набачилася. Глибокі брижики по всьому обличчі. Я ще тоді, видивляючись на ті брижики, думала: «Старість – страшна, не хочу бути старою».

Мій дід, чоловік баби Галі, помер за одинадцять років до мого народження. «Був дуже працьовитим і... ніжним», – розказувала баба. Шкода, що не дочекався мене. Думаю, з ним мені було б веселіше.

Багато чого розповідала стара про себе і про діда. Про мою маму і маминих старших сестер, тітку Ольгу та тітку Катерину. Та ніколи – про своїх батьків, сестру і брата. Я знала, що всі вони вже давно лежать у землі і що баба не хоче про них згадувати. Але так хотілося уявити, якими були оті мої далекі предки: про що думали, що їли-пили, як сварилися, як любили і ненавиділи одне одного.

Чи так само – як ми?..

Бабця Галя була майстринею вишивки. Колись до неї приходили на навчання дівчата з інших сіл, приїздили навіть із Фастова і Трипілля. Але вона мріяла передати все своє вміння мені – кровній і прямій спадкоємиці. Тільки нічого з того не вийшло. Надто вже непосидючою я виявилася для такого нудного заняття. Мене цікавили лише літери, з яких народжуються слова, ліс і вечірні гульбища на нашій вулиці.

– Ликерка, – іноді казала на мене бабця і якимось скрушно при тому хитала головою.

Я вже знала: Ликеркою звали її молодшу сестру, але чим саме могла нагадувати оту Ликерку, годі було збагнути. Бабця вперто відмовлялася говорити про це.

«Ну і не треба, – думала собі, ображена, – захочу – сама про все якимось довідаюся».

У ліс, якщо вже казати по правді, я ходила не заради грибів. Просто любила слухати ліс. Там, у ньому, було для мене багато таємниць. Іноді навіть навмисне відставала від Соні, Віки і Сані, ніби загубила їх.

– Ярκο-о-о-о! – гукали і замовкали, а я собі потай блукала поміж дерев.

Кілька разів, на одному і тому ж місці, чула: кричить якась жінка – так, як можуть кричати лише від пекельного болю або у передсмертних судомах. Ставало страшно, аж дибки здіймалося волосся. Але мене знову і знову тягнуло до того місця, до того крику – незбагненим зв'язком інтуїтивно вгадуваної спорідненості. Мені ніхто нічого не говорив. Я знала лише те, що відчувала сама. І мовчала. Бо це було МОЄ, сокровенне.

Того ж самого року, в січні, по різдвяних святах, бабця Галя померла. Ми з мамою довго не могли відійти від цього тяжкого горя. Поховали стару на сільському цвинтарі поруч з іншими нашими родичами, серед яких, проте, не було ані її батька, ані матері. Ані сестри Ликерки. Ми так і не дізналися про них нічого. Таємницю нашого роду закопали глибоко в землю чужі й п'яні дядьки.

Наступного року, саме на мій день народження, сталася аварія на ЧАЕС і, хоч наше село не потрапило до надміру враженої радіацією території, ми з батьками все одно виїхали звідти. До столиці. Хтось із батькових знайомих нам посприям у тому. Але я не мала ані найменшого бажання кудись їхати. Усе, що залишала, було МОЇМ, тобто єдиним справжнім для мене. Пригадую, навіть плакала, коли прощалася зі страхоліською хатою – але не так від реально усвідомленої втрати, як більше – перед невідомістю. Плакала з таким театральним драматизмом, що у рідних це викликало лише сміх. Вони сміялися з мене, а в очах був сум.

– Ярослав, не плач, – казали, – будемо навідуватися вряди-годи, це ж не зона.

Хтось чогось не міг второпати. А я тоді розуміла лише одне: ми залишаємо могили своїх предків. Тепер вони будуть без нас. Це все, що я тоді годна була зрозуміти. У тому смішному віці, коли випадають молочні зуби і з'являється нав'язливе бажання якомога швидше стати дорослою.

Отже, ми переїхали до столиці.

Того ж року тато знайшов собі іншу жінку і пішов жити до неї. Він і раніше бахурував, тільки мама не зважала на те раніше – завжди ж повертався додому. Цього разу подався з кінцями. А ми з мамою залишилися удвох. У нашій невеличкій двокімнатній квартирці. В панельній дев'ятиповерхівці з ліфтом та сміттепроводом.

[хроніки чужих життів]

Київське Полісся. Горностайполь

Ганя

Коли Гані виповнилося сім років, мама подарувала їй золоті кульчики-півмісяці. Вуха проколювали без голки, підточеними шпичками кульчиків, змоченими в горілці. Ганя навіть не зойкнула. Було страшно боляче, але терплячість впереміж із почуттям сорому (невже я така слабачка?) перемогла. Аж світилася вся від радості – нарешті стала дорослою.

Ганя не знала, що напередодні її свята мати з батьком зчепилися були – ледь не до скандалу. Просто Василь дуже спротивився Степанидиній думці щодо такого дорогого подарунка.

– Ми ж не багаті якісь, щоб розкидатися на цяцьки. Не панночка, обійдеться. Нема чого змалку привчати до розкошів.

Але Степанида не здавалася і вперто наступала на чоловіка. Їхня донечка мусить бути найкращою дівчинкою в Горностайполі. Яка ж це розкіш? Золоті півмісяці лише оберігатимуть Ганю від злої сили, від зурочень заздрісних односельчан. Та й голівка у неї не болітиме ніколи – бо золото ж.

Ні, у неї в родині не було забобонних, зовсім. Щонеділі з батьками ходила до церкви – але більше ходили про людське око. А чи по-справжньому вірили в Бога – Степанида не знала. Вона хотіла, аби Бог був, проте не могла уявити, яким повинен бути той Бог. Якщо він живе на небі, то чому ж ховається від людей? От сонце ж, наприклад, можна побачити. І місяць, і зорі – вночі. А Бог у цей час де? Отож. Коли не бачиш – важко вірити.

Василь зрозумів, що у війні з жінкою йому не перемогти ніяк. Та й мусить же хтось бути мудрішим. Погодився таки. Щоправда, коли довелося вести корову на ярмарок, довго стояв біля хвіртки, не торкаючись клямки, все вагався: відчиняти чи ні. Важко було залишатися без такої щедрої годувальниці, якою була Мілька. А та дивилася на нього – ніби людськими очима – ніби ось-ось заплаче і скаже: «Не продавай мене, ще згоджуся». Як у казках, де говорять звірі. Але Мілька мовчала. Навіть не мукнула за всю дорогу, що тягнулася до ярмарку.

Василь

Василь Босенко сам був нетутешній. Із Ржищева.

Батько його, Гаврило Петрович, служив дрібним чиновником. Красивим був чоловіком. Жодна жінка не оминала поглядом. Та й він рідко коли оминав спокусу в спідниці, але й рідко – самим лише поглядом. З дружиною пощастило – була неревнива. Єлизаветою звали, казали всі на неї – Ліжбета. Мала добру вдачу, лагідна і хазяйновита. Але найголовніше – мовчазна і терпляча. До ранку, було, чекає чоловіка, але нічого не скаже, коли той прийде вранці, не запитає,

де був, не дорікне, лише мовчки від дверей повернеться, коли кроки його вчує, утре сльози насухо, а тоді зустрічає Гаврила привітно, наче той і не вештався бозна-де цілу ніч. Раділа мовчки, що повертався до неї. І сумувала мовчки, що йшов... від неї. Горда була жінка Ліжбета. А ще чоловіка свого дуже любила, а тому прощала все.

Але одного разу не повернувся Гаврило. Заплескали недобрі сусідські язика: дівку собі молоду знайшов десь під самим Києвом, до неї втік. А разом у Київ на службу влаштувався, у якусь канцелярію взяли його.

Василеві тоді було одинадцять років. У школу ходив, але довелося йому ту школу покинути. Із Ржищева Ліжбета з Василем переїхали до своїх родичів – на Київське Полісся. Не могла більше нещасна жінка витримувати отих насміхань: з молододу дівкою від неї чоловік утік... Краще не згадувати, як пережила все це!

Оселилися в Горностайполі, у маленькій хатинці-мазанці, що вже аж розвалювалася від часу. Ліжбета мала дуже гарний голос. Взяв її отець Іван до церковної півчої. Коли відправи були, свята чи поминальні дні – співала у хорі, на життя заробляла, щоб себе і сина прогодувати. Усі думали у селі, що вдова. Жаліли. Часом та жалість їй допікала.

«Краще б і справді вдовою була», – міркувала потай.

Василь вродою в батька вдався, як підріс до парубка. Красень такий самий. Уже й на цього дівки заглядатися почали. Ще як молодшим був, любив з мамою до церкви ходити. Там із дяком Миколою стоваришувався, на десять років старшим від нього. Микола був дуже розумним чоловіком, але й простим – було про що, окрім Святого Письма, поговорити. Навіть на рибу ходили разом. Так і дружба зав'язалася міцна між ними. Не на один рік.

– Слухай, Василечку, – якось сказав Микола, – ти вже здоровий дядько, мушиш сам гроші заробляти, ще й думати, як прогодувати матір. Хочу тобі щось запропонувати. У нас у селі трунаря немає. Коли помирає хто, ми з Дитяток кличемо або й з інших сіл. А люди ж не вічні, одні відходять, інші народжуються – така Божа воля. Що вдієш. У Горностайполі був колись один добрий майстер, але сам помер років зо три тому. Відтоді ніхто за таку справу братися не хотів. Чомусь боялися. От якби ти подумав...

– Та тут страшного нема нічого, – відповів Василь, – тільки ж не вчив мене ніхто, от у чому біда. Який з мене майстер, коли не знаю навіть, як дошку витесати?

– Навчишся, ти хлопець здібний, руки на місці. Погоджуйся, я сам тебе відведу в Дитятки. Тиждень-два у Прокопа, дитятського трунаря, поживеш, він навчить тебе і дошки витесувати, і домовини збивати. А парафія за навчання заплатить, ти не переймайся, отець Іван сам зацікавлений, аби в селі свій майстер був. Та й потім матимеш зі своєї праці гарні гроші, – вмовляв Микола.

А що було Василеві думати? Звичайно ж, погодився.

Не помилився дяк – таки добрим майстром став Ліжбетин син. Спочатку не дуже приємна та справа йому була. А потім звик. Навіть подобатися почало. Відчув покликання своє у тому – вічні домівки односельчанам будувати.

Якось дід один у селі помер. Прийшла до Василя онучка покійного – батьки прислали про труну домовитися. Він знав її – Степанидою звали. Тільки не доводилося ніколи ближче зазнайомитися, не було нагоди такої. Аж тут трапилася...

Худенька сама, з довгою русявою косою, з такими добрими-добрими очима, повними сліз. Плаче, каже, діда дуже любила, повірити не може, що більше не побачить його живого. Аж Василеві шкода стало – не діда, звісно, бо що вже діду. Онучки.

Уперше таке зробив – пригорнув дівчину до грудей і по голові гладити почав. А дівчина не пручається, прихилилася до трунаря, ще дужче заплакала.

Аж раптом відчув, як гаряче йому стало. Злякався. Відступив від Степаниди трохи.

– Не плач, – каже їй, – така Божа воля: одні відходять, інші народжуються. Що вдієш.

Поховали діда. Але Василеві з голови заплакана Степанида не виходить. Не може забути отого жару, що по тілу його пройшовся, коли дівчину обіймав. Якби таке повторилося! Тільки щоб уже не плакала, щоб усміхненою була, щоб мала

якусь добру вість. Тоді притис би до себе знову, щоб і радість її відчути.

Спливав час. У Горностаїполі вистачало смертей і весіль. Уже й Ліжбета весілля свого сина справила – зі Степанидою одружився. Дівчина закохалася ще тоді, коли втішав її у дідовій смерті. Тож ледве не стрибала від радості, коли сватати прийшов.

Зажили собі тихим-мирним життям у Василевій хаті. І Ліжбета жила з ними до смерті. Але померла нестарою, від хвороби серця, онуки побачити не встигла.

Василь мав трохи заробітку зі своєї праці, проте невеликі це були гроші. Не міг втридорога лупити з родичів померлих, хоч і майстер був гарний. Любив свою роботу, так, навіть гордився нею, але задоволений більше був від того, що робив. Чуже горе на зиск його не спокушало. Тож знав справжню вартість отих – зі слізьми чужими змішаних – грошей...

Найбільшою втіхою для Василя була його донечка. Пізно вона у них зі Степкою народилася – обом уже було за тридцять. Ледве дочекалися, думали вже, без дітей старість зустрічатимуть. Але всміхнулася раптом доля – дарувала дитинку.

Підросла та, що вже чорні кучері спліталися у дві тугі коси, уквітчані різнобарвними – до несмаку, але по-дитячому весело – стрічками. Великі зелені оченята жадібно всмоктували у себе всі дива їхнього поліського краю і від того ставали такими глибокими-глибокими, наче криниця посеред двору.

Гарненькою була їхня Ганя, нічого не скажеш. Як не дбати про щасливе прийдешнє такої.

Та й жінку свою любив Василь. А чого від любові не зробиш, чим не пожертвуєш. Отож скоро забули вони про корову, що проміняли її на золоті кульчики-півмісяці. Зажили спокійно, як і раніше. Ніби ніколи і не сварилися між собою Василь та Степанида.

Того ж року Ганя пішла до школи. Вчилася потроху читати і писати. На зиму справили їй кожушка – перешили старого дідового, купили червону вовняну хустку в жовті квітки, схожі на нагідки, які рясно росли влітку на їхньому городі, а чоботи взувала материні, бо вже не мали на що купити нові – небагато покійників на той час у селі було.

Але зима – вона ж недовга насправді. Ось і станула крига на ставках, сонечко стало щедрішим на тепло. Наближався Великдень.

Степанида

Степанида тримала свічку між вказівним і великим пальцем, у лівій руці, правою хрестилася щоразу, коли отець Іван тричі виспівував: «Господи помилуй!»

Полум'я було неспокійним: то виструнчувалося рівною вогненною смужкою на кілька сантиметрів угору, то опускалося скорчене донизу, ніби от-от вистрибне зі свічки на долівку і почне кружляти гарячим бісиком межи ніг прихожан. А чорний димовий німб із гучним тріскотом тягнувся за полум'ям – був його тінню.

У Степаниди тривожно стиснулося серце. Лихе передчуття закралося до свідомості, аж у голові запаморочилося. Схотілося якомога швидше вийти з храму. Але мусила стояти – бо ж іще непосвячені у її святковому кошику паски та крашанки. Поставила свічку до свічника і тричі перехрестилася. Наче трохи відлягло, а проте тривога ще довго продовжувала тріпотіти сполохано – аж на самому денці серця. Якась невідома їй досі сила сповіщала про щось моторошне і неминуче.

– Христос воскрес! – привітала чоловіка.

– Воістину воскрес.

Обійнялися і поцілувалися тричі. Ганя вихопила з мамчиних рук кошик і заходилася виймати посвячене добро – на розговіння. Постелила на стіл чистого рушника – вишиті гладдю курчатка засвітилися святково у їхній вбогій хатині. Поставила посередині велику паску, поруч – дві маленькі, а вже потім обережно виклала коло з червоних, рудих, зелених, синіх та жовтих крашанок.

– Мамо, тату, сідайте до столу! – засміялася рівненькими вустами, тоненькою дитячою рукою грайливо відкинула за плече косу з розв'язаною рожевою стрічкою.

Про свою пригоду в церкві зі свічкою та про тривогу Степанида вирішила не говорити чоловікові. Дасть Бог, минеться.

Після Великодня було весілля у донечки Василевого товариша. У Страхоліссі. Пішли всі разом. Степа почувалася там чужою, спілкуватися з ким не мала, добре хоч, що Ганя біля неї весь час крутилася – то зважала лише на донечку. Ні до молодих, ні до батьків, ні до гостей не мала діла. Тільки відчувала – тривога все глибше і глибше у душу її закрадається. Незрозуміла. Дика якась. Аж панічна – тривога.

Почалися весняні клопоти, городні будні. Потім літо – збір врожаю, зимова тиша і знову – весна... Скільки не ходила до церкви – все те саме. Стрибає полум'я неспокійно, кіптяву чорну випускаючи, наганяючи жах якийсь...

Не миналося.

Але боялася розказати комусь. І аби не помітив ніхто тої чорноти, просто перестала у церкву ходити. Хай дивуються сусіди – нічого не казатиме. Її справа. Та і де ж той Бог? Немає ніякого Бога, просто вигадав хтось, аби гроші з людей на свічки та на відправи усякі збирати.

Тільки тривога все спокою не давала...

Відволікалася важкою працею у господарці, але в кінці дня недобрі думки знову оживали у ній, часом не давали заснути, катували, повільно знищували її. Степанида змарніла на лиці, схудла, чолом почали проступати все глибші зморшки, а у волоссі з'являлися перші сивини. Старіла на очах.

Василь раптом змінився теж. Став мовчазним і дратівливим. Почав зникати десь і повертався пізно – сам не свій, нічого не пояснюючи. То до чарки зазірав без приводу, то без причини накидався на жінку й на доньку, лаючись, на чому світ стоїть... Аж одного разу почав щосили лупцювати Степаниду, не шкодуючи їй стусанів – наче звір страшний у його шкуру вселився. Перелякана Ганя побігла кликати сусідів, і якби ті не нагодилися вчасно, Степа б уже віддала Богові душу.

Від того часу жінка так захворіла, що перестала виходити з хати. Усе стогнала глухо, лежачи на ліжку, бо говорити не мала сил.

Ганя, як лишень могла, доглядала за мамою, носила з криниці свіжу воду, варила трави і каші, поїла, годувала, обмивала її, прала сорочки і допомагала переодягатися у чисте. Василь, коли з'являвся у хаті, лише зиркав на них обох вовчим поглядом – аж блищали від злості зіниці – і мовчки виходив – так, наче його тут уже нічого не стосувалося.

Більшість односельців почали оминати їхню хату. Лише тим, котрі щиро за Ганю переживали, не страшно було навідуватися до Босенків. Одним з таких був Микола – церковний дяк, уже сивий дядько.

Померла Степанида одразу по Зелених святах. Вмирала на очах у доньки. Останні сили збрала – щоб заговорити нарешті. Глухим, здавленим голосом ледве вимовила:

– Півмісяці... свої... бережи, доню. Це ж тобі – на щасливу долю... не знімай їх...

– Ніколи, мамо. Обіцяю, що ніколи їх не зніму, – Ганя відпустила мамині гарячі долоні, щоб доторкнутися до золотих півмісяців на вухах і переконатися: нікуди не зникли. Стисла міцно кульчики, ніби хтось уже збирався їх у неї відняти. Гіркий відчай підкочувався повільно – через груди – до не по-дитячому глибоких очей. Отак сиділа хвилину, дві, три... коло мами, тримаючись за півмісяці, мов за власну долю, не наважуючись заплакати. А коли знову доторкнулася до неньчиних долонь, ті вже були холодними...

Не схотів Василь домовину для Степаниди робити. Микола думав вплинути якось на свого давнього товариша, але як побачив осатанілі очі Василеві і кулаки стиснуті, тоді й він п'ятами накивав. Не міг зрозуміти, що коїться. Довелося до Прокопа звертатися – дитяцького трунаря. Щоправда, на похорон Василь прийшов, мовчав, не хрестився жодного разу, сам – біліший від покійниці.

Ликера

Василь привів її, коли ще тиждень лишався до сороковин по жінці.

– Вона буде тобі за маму, – сказав Гані.

Зелені очі-криниці дівчини проковтнули здивовано спочатку батька, а потім – незнайомку – її Ганя раніше не бачила в Горностайполі. Але, пригадує, десь ніби й бачила вже – знайоме дуже обличчя. Ні, точно, Ганя знає її...

Ликера була красивою – з густим темним волоссям, заплетеним у довгу косу, з виразними карими очима, струнким станом і ніби вливаю в неї якоюсь аж занадто живою силою.

Ликера була молодою, в розквіті дівочтва, може, років вісімнадцяти, якщо не менше.

«Сестра, ще б куди не йшло, але мати...» – подумала Ганя.

Щоправда, перечити батькові не стала, а лише привіталася стримано з нетутешньою красунею і швиденько вибігла надвір, подалася в напрямку лісу.

У лісі мала свою схованку – на одному з пагорбів, де переважно росли молоді сосни, а земля була встелена яскравим світло-зеленим мохом. Гілля на одній із сосен десь на півтора метри від стовбура тягнулося до землі, ніби поли довгого плаща на казковій феї. Ганя хутко пірнала під те гілля, зникаючи в ньому, що ніхто її вже не міг побачити. Проте вона могла бачити все і всіх довкола – через просвіти між маленькими голочками на гіллі. Отак часто сиділа під сосною і розмірковувала про світ, про людей, яких знає, про дерева і звірів, про сонце і дощ, про все, що встигла увібрати в своє серце. Відколи померла мама, і не було з ким порадитися, якщо виникали раптом якісь питання чи сумніви, приходила сюди, щоб отримати відповідь – тут найкраще думалося. От і цього разу Ганя, обійнявши свої худенькі коліна, сиділа на шматку драної мішковини, що ним була встелена вогка земля її «келії», і намагалася зрозуміти: що вона відчуває до Ликери. З одного боку, тепер їм житиметься веселіше і легше – адже буде підмога у господарстві. І батько, можливо, менше зникатиме з дому, менше питиме гіркої води, менше лаятиме і битиме доньку.

Ликера – гарна, Ганя зможе полюбити її – але не як маму, звісно ж, ні, – як старшу сестру чи подругу. Нічого у тому страшного немає, що батько привів цю дівчину до їхньої хати, він не хоче бути самотнім, тим паче Ликера ж – гарна...

Щойно лише зробила такі висновки, переконала себе у тому, що чинити треба саме так, а не інакше, як раптом зелені колючі поли на сосні зашурхотіли й

заворушилися. На хвильку спинила дихання, ніби від того залежало, чи помітять її, чи ні. Стало лячно. Шурхіт не спинявся, а, навпаки, наростав упевнено й уперто. Ганя почала пригадувати молитву, почуту колись з мамчиних вуст, тільки від страху заклала пам'ять, і всі зусилля її розворушити виявилися марними. Можна було б, звичайно, просто перехреститися, але Ганя тоді не встигла про це подумати.

За якусь мить гілля внизу розширилося до невеличкого проміжку світла, яке одразу ж затулило щось чорне і пухнасте. На дівчину подивилися сліпучі вогники котячих очей. І здалося Гані, що бачила вона вже десь щось подібне. Можливо, навіть уві сні.

Це була красива чорна кішка. Але дивно: котів у цьому місці ніколи раніше не зустрічала. Гостя неквапом наблизилася до господарки «келії» і заходилася лащитися, тертися об ніжну шкіру дитячих литок, рук, лизнула теплим вологим язичком пальчики на нозі і, манірно відкинувши голову, нявкнула, показуючи свої гострі маленькі зубки. Ганя обережно погладила кішку, а потім посадила її собі на коліна, опустила голову і притулилася щоками до гладенької чорної шубки. Від кішки струмом ішло приємне тепло, яке легенько лоскотало все тіло дівчини. Сиділа б отак довго-довго – до смерку, та хоч би й до ранку, аби лишень не повертатися додому. Але мусила іти звідси – боялася батькового гніву. А ще, не зізнавалася собі в тому, але підсвідомо відчувала – хотіла бачити Ликеру (де ж могла бачити її раніше?).

Чорна гостя хутко зістрибнула з Ганиних колін і зникла потойбіч зеленої завіси, впустивши на мить до схованки дещицю денного світла.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купити: https://tn.knigapoisk.com/bagryana_anna/etimolog-ya-krov

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)